

Remissvar SOU 2016:81, Ett modernare utsökningsförfarande

Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare, RFS, har som remissinstans beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad utredning. RFS har enbart valt att yttra sig i de delar som berör gode män/förvaltare och deras huvudmän. Förbundet lämnar följande synpunkter:

I stort är RFS positiva till de ändringsförslag som utredning framför. Vi vill särskilt lyfta några punkter.

Ett webbaserat informationsverktyg

Det är positivt att förenklingar och effektiviseringar genomförs för en bättre rättsäkerhet. Vi tror att förslaget om ett webbaserat informationsverktyg kan vara till hjälp för många. Det underlättar att få ta del av var ens ärende befinner sig och många ställföreträdare kan på detta sätt också visa sin huvudman ärendets gång. Blir effekten kortare handläggningstider är det positivt.

Vi vill dock påpeka att många av de huvudmän som RFS medlemmar hjälper, inte fullt ut kan tillgodogöra sig den digitala världen. Många saknar exempelvis förmåga att skaffa ett bank-id, vilket en god man/förvaltare i dag inte heller kan använda för sin huvudmans räkning vad gäller digitala underskrifter hos till exempel skatteverket. Möjligheten att utan digitala hjälpmedel ändå driva sin talan och få del av sitt ärende måste därför även fortsättningsvis möjliggöras.

Frivilliga överenskommelser

Frivilliga överenskommelser tror vi skulle underlätta i många fall. Att ha möjligheten att avgöra en fråga genom en överenskommelse utan att gå till tingsrätten kan spara både tid och pengar. Det är

också en stor anspänning att behöva ta ett ärende till rätten så kan ett ärende avgöras på enklare sätt ser vi det som positivt. Vi ser detta som ett bra komplement till möjligheten att få sin sak prövad i domstol.

Arvode till god man/förvaltare

Det är av yttersta vikt att medel som avsätts som arvode till god man/förvaltare undantas från utmätning. Vi vill påpeka att det kan komma att handla om en betydande summa som kan behöva finnas på den skuldsattes konto i mer än ett års tid. Orsaken till detta är att arvodet till god man/förvaltare betalas ut en gång om året efter granskad och godkänd årsräkning. Exempel: God man X lämnade in sin redovisning för år 2014 i januari 2015 och fick beslut om sitt arvode i februari 2015. I slutet av 2015 blev alla landets överförmyndare högt belastade på grund av alla ensakommande barn som kom. Det tog därför mycket lång tid innan ordinarie årsräkningarna för 2015 kunde granskas. God man X lämnar in sin redovisning för 2015 i februari 2016 men får besked om att arvodet kan tas ut först i december 2016. Huvudmannen Y får varje månad handikappsersättning från försäkringskassan till gode mannens arvode. Ersättningen har alltså kommit in på den skuldsattes konto med kanske 1000-1500 kr i månaden i nästan två år innan den gode mannen får möjlighet att ta ut dem. Självklart är det dock viktigt att pengarna hålls avskilda så att det går att redogöra för att de ska gå till arvodet.

Det är därför bra att syftet med vad pengarna ska användas till är det avgörande istället för hur länge de kan sparas.

RFS håller med om att arvode till god man/förvaltare är något som bör ingå i kostnader som ska kunna beaktas avseende gäldenärens livsföring i övrigt.

Fler sätt att underlätta

RFS har uppmärksammat att en uppkommen skuld kan säljas vidare och får då ett nytt ärendenummer hos den nya borgenären. Det gör det svårt att överblicka omfattningen av skulderna både för huvudmannen och ställföreträdaren. För att underlätta vore det bra om ett skuldärende hade en enhetlig kodning hos samtliga borgenärer.

För att underlätta för gode män/förvaltare att vilja åta sig uppdrag för personer som har stora skulder finns det fler sätt att underlätta. Förbundet föreslår att gode män som måste gå via kronofogden för att få ut sitt beviljade arvode dels även fortsättningsvis ska få en prioriterad fordran, men också att processen för dem ska vara kostnadsfri.

Värdet av frivilligheten i lagreglerade uppdrag

Slutligen vill RFS också lyfta värdet av att personer kan få hjälp av en frivillig medmänniska i rollen som god man/förvaltare/kontaktperson/lekmannaövervakare för att ta tag i och lösa sin skuldproblematik. Steget att själv gå till en myndighet är ofta mycket långt och värdet i att träffa någon som frivilligt ställer upp utan tidspress och krav från arbetsgivare är mycket betydelsefullt för dessa människors väg tillbaka och möjlighet att lösa sina skulder.

Jenny Ögren

Linda Fröström

Förbundsordförande

Ombudsman för gode män och förvaltare